

Sygn. akt: WZ 5/17

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie ppłk. D.R., po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na posiedzeniu, bez udziału stron, w dniu 30 maja 2017 r., zażalenia pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych subsydiarnych, na postanowienie Wojskowego Sądu Okręgowego w [...] z dnia 5 kwietnia 2017 r. zasądzające od oskarżycieli posiłkowych subsydiarnych na rzecz ppłk. D.R. kwotę 5.780 zł tytułem zwrotu poniesionych kosztów dojazdu, sygn. akt: So .../15,

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 października 2016 r. Wojskowy Sąd Okręgowy w [...] uniewinnił ppłk. D.R. od popełnienia dwóch przestępstw, tj. z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 218 § 1a k.k. oraz z art. 216 § 1 k.k., zarzucanych mu subsydiarnym aktem oskarżenia przez M. K. i M. K. (sygn. akt: So .../15). Orzeczenie to utrzymane zostało w mocy wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2017 r. (sygn. akt: WA 18/16).

W dniu 7 lutego 2017 r. ppłk D. R. złożył wniosek o zwrot kosztów procesu, który doprecyzował na posiedzeniu w dniu 23 marca 2017 r., wskazując, iż domaga się zwrotu kwoty 340 złotych za każdy dzień uczestnictwa w rozprawie przed Wojskowym Sądem Okręgowym w [...], taki był bowiem jego rzeczywisty koszt dojazdu do siedziby Sądu na rozprawę.

Postanowieniem z dnia 23 marca 2017 r. Wojskowy Sąd Okręgowy w [...] zasądził od Skarbu Państwa na rzecz ppłk. D.R. kwotę 5780 zł tytułem zwrotu poniesionych kosztów dojazdu.

Orzeczenie to zaskarżył prokurator, zarzucając mu obrazę przepisu prawa procesowego, która miała wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, a to art. 632 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 640 § 1 k.p.k., polegającą na zasądzeniu od Skarbu Państwa zamiast od oskarżycieli posiłkowych subsydiarnych, na rzecz ppłk. D.R. kwoty 5780 zł tytułem zwrotu poniesionych kosztów dojazdu.

Postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2017 r. Wojskowy Sąd Okręgowy w [...], uwzględniając zażalenie prokuratora, zmienił zaskarżone postanowienie z dnia 23 marca 2017 r. w ten sposób, iż kwotę 5780 zł tytułem zwrotu poniesionych kosztów dojazdu zasądził na rzecz ppłk. D.R. od oskarżycieli posiłkowych subsydiarnych: M. K. i M. K.

Z kolei to orzeczenie zaskarżył pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych subsydiarnych, zarzucając w zażaleniu: „obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a to art. 624 § 1 k.p.k. poprzez nie odniesienie się Sądu I instancji do sytuacji rodzinnej, majątkowej, jak i wysokości dochodów oskarżycieli subsydiarnych, nadto w szczególności – czy za skarżonym rozstrzygnięciem Sądu I instancji przemawiają względy słuszności, zwłaszcza biorąc pod uwagę relacje przełożony-podwładny w odniesieniu do oskarżonego jak i oskarżycieli posiłkowych subsydiarnych”.

W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie. Wojskowy Sąd Okręgowy w [...], w zaskarżonym postanowieniu, prawidłowo wskazał podstawę rozstrzygnięcia, jak również w sposób właściwy obliczył wysokość kosztów procesu,

które oskarżyciele posiłkowi subsydiarni powinni zwrócić prawomocnie uniewinnionemu oskarżonemu.

Generalna zasada, wynikająca z art. 632 pkt 1 k.p.k. przesądza, że w sprawach z oskarżenia prywatnego, w razie uniewinnienia oskarżonego koszty procesu ponosi oskarżyciel prywatny. Zgodnie z treścią art. 640 k.p.k. zasada ta dotyczy również oskarżyciela posiłkowego, który wniósł akt oskarżenia w sprawie z oskarżenia publicznego.

Powoływanie się przez pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych subsydiarnych na konieczność rozważenia przez Wojskowy Sąd Okręgowy w [...] zwolnienia M. K. i M. K. z obowiązku zwrotu kosztów dojazdu ppłk. D.R., na podstawie art. 624 k.p.k., było nieuzasadnione. Stosownie bowiem do brzmienia powołanego przepisu sąd „może zwolnić” od zapłaty kosztów sądowych, a więc nie następuje to, jak w wypadku zwolnienia od wyłożenia kosztów podlegających uiszczeniu przy wnoszeniu pisma procesowego (art. 623 k.p.k.), obligatoryjnie, lecz tylko fakultatywnie w oparciu o swobodną ocenę orzekającego sądu. Sąd jest zatem zobligowany do podania przesłanek dopiero wtedy, gdy dochodzi do przekonania, iż to zwolnienie jest uzasadnione konkretnymi realiami danej sprawy. Wojskowy Sąd Okręgowy w [...], wydając zaskarżone postanowienie okoliczności przemawiających za zwolnieniem oskarżycieli posiłkowych subsydiarnych z ponoszenia kosztów nie dostrzegł, stąd też nie był zobowiązany do przeanalizowania przesłanek z art. 624 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak na wstępie.

kc